

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki

Yleistä

Kuopion kaupungin edustaja on ollut mukana valmistelemissa C21 kaupunkien joukossa Kuntaliiton 28.10.2021 antamaa lausuntoa.

Kuopion kaupunki vielä korostaa, ettei tuleva kaavoitus- ja rakentamislaki, jonka yhtenä lähtökohtina on ollut mm. sujuvoittaa kaavoitusta ja vahvistaa kuntien maapolittikka, ei saa tuoda kunnille uusia tehtäviä ja velvoitteita, jotka kasvattavat kuntien kustannuksia nykyisestä. Lain valmistelun keskeisenä tavoitteena tulee olla myös kuntien toiminnan taloudellisuus. Laki tulee valmistella siten, että tunnistetaan kuntien yhä heikkenevät taloudelliset mahdollisuudet ottaa vastaan uusia tehtäviä ja velvoitteita.

Esitetyssä muodossa KRL vaikeuttaa kuntien kulujen kattamiseen tarkoitettujen tulojen saamista ja siirtää nykyisiä kustannuksia valtiolta kunnille.

Myöskään asetuksella myöhemmin säädettäviksi ei saa jättää sellaisia avoimia kysymyksiä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi kuntien resurssien mitoittamiseen ja mahdollisuuksiin järjestää hallintonsa ja toimintansa.

Huomioita alueidenkäytön kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1-16, 37-40)

Kuopion asemakaavoitus ja strateginen maankäyttö (yleiskaavoitus) toteaa ympäristöministeriölle lausuntonaan asiassa seuraavasti:

Lain muutosta pidetään tarpeellisina ja lain tavoitteita kannatettavina.

Nimen muutos kaavoitus- ja rakentamislaki ei kuvaa lain muutoksen tavoitetta

Perustelu:

Uudet esitetyt kaavojen sisältö-, vuorovaikutus-, selvitys- ja laatuvaatimukset vievät suunnittelua toteutuessaan nykyisestä laadukkaamman ja monin paikoin yksityiskohtaisemman maankäytönsuunnittelun suuntaan.

Kaavoitus on lähtökohtaisesti kiinteistöjen muodostamista, jossa maa-aluetta jalostetaan ensisijaisesti rakentamistonteiksi, johon kytkeytyvät tavoitteellisesti tehokkuus ja tuottovaatimukset.

Esitys:

3§ Määritelmät, tässä tulisi määritellä mitä käsitteellä kaavoitus tarkoitetaan ja mitä maankäytönsuunnittelulla tarkoitetaan.

10 § Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät

ELY:n aiempi rooli on palautettu. Valvonnan lisäksi ELY olisi tuettava kuntia alueiden käyttöä ja rakentamisen ohjausta koskevien sääntösten soveltamisessa.

Kuopion maankäytönsuunnittelussa muutosta pidetään kannatettavana.

Perustelut:

ELY:n alueidenkäytön ja Kuopion kaupungin maankäytönsuunnittelun välillä on hyvin toimiva yhteistyö, jota toteutetaan ELY-kuukausikouksen, kaavojen aloituskokousten ja lausuntojen kautta. Kuopion kaupungin maankäytönsuunnittelu kokee ELY:n tuen saamisen hyvänä ristiriitatilanteissa.

12 § Kunnan tehtävät

1. mom. Kunnalla on oltava käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus

Tätä määrittystä pidetään resurssien saamisen näkökulmasta kunnan tehtävien suorittamisen ja henkilökunnan työssäjaksamisen kannalta kannatettavana. Samalla kuitenkin tunnistetaan kuntien vaikeus saada pätevää henkilökuntaa.

13 § Kaavan laatijan pätevyys

Millainen korkeakoulututkinto ja mikä on riittävä kokemus, tulee määritellä tarkemmin vielä asetuksessa, ettei synny tulkintaerimielisyyksiä.

31 § Yleiskaavan oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan

4. mom. Jos yleiskaava on vanhentunut, asemakaava voidaan perustellusta syystä laatia tai muuttaa sisällöltään 1 momentissa säädetystä poiketen.

Tämä on tarpeellinen määrittely, joka mahdollistaa tietyissä tilanteissa kiireellisten hankkeiden toteuttamisen ilman yleiskaavan muutosta.

51 § Kaupunkiseutusuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen

Kaupunkiseutusuunnitelma veloitetaan laatimaan, mutta sillä ei ole kuitenkaan oikeusvaikutteisuutta.

Pykälään on kirjattu vuorovaikutteisuudesta ja vaikutusten arvioinneista koskemaan kaupunkiseutusuunnitelmaa mitä lain 64, 65, 67, 70 ja 71 §:ssä säädetään.

Perustelut:

Seudut ovat erilaisia olosuhteiltaan ja erityispiirteiltään. MAL-sopimusten pohjalta ja alueellisen muun strategisen suunnittelutarpeen vuoksi (yhteistyö liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa) osa kaupunkiseuduista on jo lähtenyt laatimaan kaupunkiseutusuunnitelmia parhaaksi katsomallaan vuorovaikutustavalla. Laadittava oikeusvaikutukseton suunnitelma ei saa kaatua prosessin osallistumis- ja arviointisuunnitelman puuttumisen vuoksi, mikäli vuorovaikutus on muuten tarkoituksenmukaisesti hoidettu.

Esitys:

Sanamuotoa tulee täsmentää niin, että kaupunkiseutusuunnitelmaa laadittaessa noudatetaan em. pykälää soveltuvin osin tai vaihtoehtoisesti niin, että tarkemmat säännökset kaupunkiseutusuunnitelman osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta suunnitelman aloitusvaiheessa voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

80 § Kansallista kaupunkipuistoa koskevat määräykset

Muutoksena on esitetty, että hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksyy ja päätöksen kansallisen kaupunkipuiston lakkauttamisesta tai määräysten muuttamisesta tekee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Perustelut:

Hyväksymistahon muuttaminen ympäristöministeriöstä paikalliseksi aluevastuuvirastoksi lisää kyllä asiantuntemusta mutta kyse on kuitenkin valtakunnan tason asioista. Mikäli vastuutaho muuttuu, on haasteena valtakunnallisen tason linjausten yhdenmukaisuuden säilyttäminen.

Esitys:

Asian käsittely tulee säilyttää ministeriössä. Toiveena on myös kansallisten kaupunkipuistojen verkoston tukirahoituksen sisältyminen toimikenttään.